

Metodické usmernenie č. MF/013098/2023-36 o účtovaní stabilizačného príspevku zdravotníckych zamestnancov v znení dodatku č. 2

Obce, vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie vedú účtovníctvo v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) a na základe Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 12. 12. 2022 č. MF/014454/2022-36, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre obce, vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie (ďalej len „opatrenie“).

Poskytnutie dotácie na stabilizačné príspevky zdravotníckych zamestnancov

Podľa Uznesenia vlády č. 762 z 5. decembra 2022 na stabilizáciu zdravotníckych pracovníkov v rámci ústavnej starostlivosti a ambulancií záchrannej zdravotnej služby je možné poskytnúť zdravotníckemu pracovníkovi stabilizačný príspevok vo výške 5 000 eur. Časť stabilizačného príspevku vo výške 2500 eur sa poskytla vo forme preddavku, mimo mzdy zamestnanca v mesiaci december 2022 a druhá časť príspevku po zdanení celej sumy, bola vyplatená vo výplate za mesiac december v mesiaci január 2023.

V prípade nedodržania podmienky zotrvania v pracovnom pomere u zamestnávateľa po dobu dohodnutú v dohode o poskytnutí stabilizačného príspevku, je zamestnanec povinný vrátiť zamestnávateľovi časť stabilizačného príspevku po zdanení, t. j. vrátiť zamestnávateľovi alikvotnú časť stabilizačného príspevku zníženú o preddavok na daň (tzv. „v čistom“). Rovnako sa postupuje aj v prípade zmeny pracovného úväzku zamestnanca na kratší čas.

Zamestnanec vráti príslušnú časť príspevku v termíne a spôsobom, ktorý si dohodne so zamestnávateľom.

Preddavok na daň vzťahujúci sa k alikvotnej časti vráteného stabilizačného príspevku vypočíta zamestnávateľ ako rozdiel medzi sumou zrazeného a odvedeného preddavku na daň zamestnanca za mesiac december 2022 a sumou nanovo vypočítaného preddavku na daň za mesiac december 2022 (t. j. za mesiac, v ktorom bol stabilizačný príspevok v plnej sume zúčtovaný) z upravenej zdaniteľnej mzdy, pri ktorej v úhrne zdaniteľných príjmov bude zahrnutá len časť stabilizačného príspevku, na ktorú má zamestnanec nárok do posledného dňa dodržania dohodnutých podmienok.

Sumu zrazených a odvedených preddavkov na daň, vzťahujúcu sa k alikvotnej časti vráteného príspevku si zamestnávateľ vysporiada so správcom dane prostredníctvom podaného tlačiva Prehľad o zrazených a odvedených preddavkoch na daň (ďalej len „prehľad“) tak, že v mesiaci vrátenia časti stabilizačného príspevku zníži odvod preddavkov na daň (resp. pri najbližšom termíne na odvod preddavkov na daň) o sumu preddavkov na daň vzťahujúcu sa k alikvotnej časti vráteného príspevku, pričom túto sumu uvedie na r. 3, v I. časti prehľadu.

Zamestnávateľ nemá povinnosť za predchádzajúce obdobie podávať opravné prehľady.

K postupu výpočtu alikvotnej časti stabilizačného príspevku je zverejnené na webovom sídle Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky „Usmernenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky k výpočtu alikvotnej časti stabilizačného príspevku na vrátenie“, pod číslom Z048008-2023-SF, zo dňa 6.6.2023 (ďalej „Usmernenie“).

Daň z príjmu zo závislej činnosti z vrátenej časti stabilizačného príspevku vracia zamestnávateľ spolu s netto vrátenou časťou stabilizačného príspevku od zamestnanca na príjmový účet Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky tak, ako je uvedené v Usmernení.

Postup účtovania poskytnutého príspevku a vrátenia alikvotnej časti v príspevkových organizáciách:

Popis účtovného prípadu	MD	D
Účtovanie v mesiaci december 2022:		
Príjem dotácie na úhradu stabilizačného príspevku od Ministerstva zdravotníctva SR	221	357
Predpis záväzku voči zamestnancom na základe uzavretej zmluvy o poskytnutí stabilizačného príspevku	527	333
Zúčtovanie bežného transferu zo štátneho rozpočtu vo vecnej a časovej súvislosti s nákladom	357	693
Výplata preddavku stabilizačného príspevku vo výške 2500 eur v mesiaci december 2022	333	221
Predpis výplaty 2. časti stabilizačného príspevku vo výplate za december 2022	333	331
Predpis odvodu dane vypočítanej z celkovej sumy stabilizačného príspevku 5000 eur v mzde za december 2022	331	342
Január 2023:		
Výplata stabilizačného príspevku prostredníctvom miezd za mesiac december 2022	331	221
Úhrada dane zo závislej činnosti zrazenej zo stabilizačného príspevku	342	221
Účtovanie pri porušení podmienok zmluvy v roku 2023 a v nasledujúcich rokoch:		
Pohľadávka voči zamestnancom z dôvodu ukončenia pracovného pomeru zamestnanca a zároveň záväzok voči MZ SR	335, 378	379

Príjem pohľadávky od zamestnanca	221	335,378
Pohľadávka alikvotnej časti zrazenej dane zo závislej činnosti a záväzok vrátenia dotácie do SR	342	379
Vrátenie príslušnej časti stabilizačného príspevku ministerstvu zdravotníctva	379	221

Poskytnutie dotácie na stabilizačné príspevky zamestnancov sociálnych služieb

Poskytnutie dotácie na úhradu stabilizačného príspevku zamestnancov sociálnych služieb je upravené nariadením vlády Slovenskej republiky č. 131/2022 Z.z. o niektorých opatreniach v oblasti dotácií v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie vlády“).

Dotáciu na úhradu stabilizačného príspevku možno poskytnúť zamestnávateľom, ktorými sú:

- poskytovateľ sociálnej služby,
- zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- poskytovateľ domácej opatrovateľskej služby.

Obec a vyšší územný celok je žiadateľom za všetky druhy sociálnych služieb, ktoré poskytuje, vrátane sociálnych služieb, ktoré poskytuje právnická osoba v ich zriaďovateľskej pôsobnosti.

Stabilizačným príspevkom je peňažné plnenie poskytnuté zamestnávateľom zamestnancovi na základe písomnej dohody medzi zamestnancom a zamestnávateľom v rámci ich pracovnoprávneho vzťahu.

Obsahové náležitosti písomnej dohody o poskytnutí stabilizačného príspevku ustanovuje nariadenie vlády a účastníci tejto dohody sú nimi viazaní pri uzatváraní tejto dohody.

Zamestnancovi, ktorý je v pracovnom pomere dohodnutom na kratší pracovný čas ako ustanovený týždenný pracovný čas, sa dotácia poskytne v pomernej výške, ktorá zodpovedá tomuto kratšiemu pracovnému času, so zaokrúhlením matematicky s presnosťou na jedno desatinné miesto.

Príjem zamestnanca z vyplateného stabilizačného príspevku sa považuje za príjem zo závislej činnosti a podlieha spolu s inými príjmami zamestnanca dani z príjmov zo závislej činnosti podľa zákona č. 595/2003. Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

Určiť spôsob poskytnutia, čerpania a zúčtovania finančných prostriedkov je oprávnený v súlade s príslušnou legislatívou poskytovateľ takýchto prostriedkov, t. j. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Dotácia podlieha zúčtovaniu so štátnym rozpočtom. Žiadateľ je povinný dotáciu zúčtovať podľa vzoru zúčtovania zverejnenom na webovom sídle ministerstva a vrátiť nevyčerpanú časť dotácie vyplývajúcu zo zúčtovania na príslušný účet ministerstva najneskôr do 31. mája 2023.

Podľa § 3r nariadenia vlády žiadateľ, ktorému bola poskytnutá dotácia na úhradu stabilizačného príspevku zamestnancov sociálnych služieb, vráti pomernú časť poskytnutej dotácie, ktorá zodpovedá splatnému záväzku zamestnanca v rozsahu nesplneného dohodnutého záväzku.

Predmetom právnej úpravy zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie je spôsob poskytovania dotácií a úprava finančných tokov medzi zriaďovateľom (obec, VÚC) a jeho, rozpočtovými organizáciami/príspevkovými organizáciami (zariadenia sociálnych služieb) pri prijímaní dotácií podľa osobitného predpisu.

Vo všeobecnosti však platí, že rozpočet príjmov a výdavkov rozpočtovej organizácie zahŕňa všetky prostriedky, s ktorými hospodári, pričom sa riadi v prípade územnej samosprávy záväznými ukazovateľmi určenými zriaďovateľom na príslušný rozpočtový rok. Z vyššie uvedeného vyplýva, že zriaďovateľ takejto organizácie by mal disponovať informáciou o všetkých finančných tokoch súvisiacich s rozpočtovou organizáciou alebo príspevkovou organizáciou, ktorá je zapojená na jeho rozpočet.

Z uvedeného vyplýva, že určiť spôsob poskytnutia, čerpania a zúčtovania finančných prostriedkov je oprávnený v súlade s príslušnou legislatívou poskytovateľ takýchto prostriedkov, t. j. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Pri úprave svojho rozpočtu v prípade vratiek týchto prostriedkov postupuje prijímateľ dotácie v súčinnosti s usmernením zriaďovateľa príslušnej organizácie, ktorým je príslušná obec alebo VÚC.

Účtovanie dotácie na úhradu stabilizačného príspevku zamestnancom sociálnych služieb a jeho vysporiadanie v prípade porušenia dohodnutých podmienok v zmluve u zamestnávateľa (prijímateľa dotácie):

Popis účtovného prípadu	MD	D
Príjem dotácie na úhradu stabilizačného príspevku zo štátneho rozpočtu	22x	357
Predpis záväzku voči zamestnancovi na základe uzavretej zmluvy o poskytnutí stabilizačného príspevku	527	333

Zúčtovanie bežného transferu zo štátneho rozpočtu vo vecnej a časovej súvislosti s nákladom	357	693
Zúčtovanie výplaty stabilizačného príspevku v rámci zúčtovania miezd	333	331
Zrážka dane zo závislej činnosti	331	342
Výplata mzdy zamestnancom vrátane stabilizačného príspevku	331	22x
Vrátenie nevyčerpanej dotácie do 31.5.2023	357	379*
Odvod prostriedkov z nevyčerpanej dotácie žiadateľovi (obci, VÚC)	379*	22x
Účtovanie pri porušení podmienok zmluvy v roku poskytnutia príspevku:		
Pohľadávka voči zamestnancom (resp. bývalému zamestnancom) z dôvodu ukončenia pracovného pomeru zamestnanca v netto vyjadrení	335, 378	527
Príjem pohľadávky od zamestnanca	22x	335,378
Odúčtovanie bežného transferu zo štátneho rozpočtu vo vecnej a časovej súvislosti s nákladom	693	357
Predpis odvodu vrátenej príslušnej časti stabilizačného príspevku zriaďovateľovi	357	22x
Účtovanie pri porušení podmienok po roku vyplatenia stabilizačného príspevku:		
Pohľadávka voči zamestnancom, resp. bývalému zamestnancom z dôvodu povinnosti vrátenia alikvotnej časti stabilizačného príspevku v netto vyjadrení a záväzok vrátenia brutto dotácie zriaďovateľovi	335,378	379*
Príjem pohľadávky od zamestnanca	22x	335,378
Odvod alikvotnej časti vráteného príspevku zriaďovateľovi	379*	22x

379* - obec a vyšší územný celok je žiadateľom za všetky druhy sociálnych služieb, ktoré poskytuje, vrátane sociálnych služieb, ktoré poskytuje právnická osoba, ktorú zriadil alebo založil.

Účtovanie u žiadateľa dotácie (obec, VÚC) na stabilizačný príspevok:

Popis účtovného prípadu	MD	D
Príjem dotácie na stabilizačný príspevok zo štátneho rozpočtu	221	357
Poskytnutie dotácie organizáciám sociálnej starostlivosti v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, VÚC	357	221
Povinnosť vrátenia časti dotácie od podriadených organizácií pri porušení podmienok poskytnutia dotácie na stabilizačný príspevok v roku poskytnutia príspevku	378	357
Vrátenie dotácie MPSVaR v roku jej poskytnutia	357	221
Povinnosť vrátenia časti dotácie od podriadených organizácií pri porušení podmienok poskytnutia dotácie na stabilizačný príspevok v rokoch nasledujúcich po roku poskytnutia dotácie	378	379**
Inkaso vratky dotácie od príjemcu dotácie (od organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce a VÚC)	221	378
Vrátenie alikvotnej časti dotácie na stabilizačný príspevok do štátneho rozpočtu	379	221

379** - záväzok voči MPSVaR

Zo stanoviska sekcie daňovej a colnej Ministerstva financií Slovenskej republiky vyplýva, že zamestnanec je povinný vrátiť zamestnávateľovi časť stabilizačného príspevku po zdanení, t. j. vráti zamestnávateľovi alikvotnú časť stabilizačného príspevku zníženú o preddavok na daň (tzv. „v čistom“). Zamestnanec vráti túto časť príspevku v termíne a spôsobom, ktorý si dohodne so zamestnávateľom. Vrátenie stabilizačného príspevku alebo jeho časti, resp. akejkolvek formy mzdy nezakladá automatickú povinnosť pre zamestnanca podať daňové priznanie alebo dodatočné daňové priznanie.

Preddavok na daň vzťahujúci sa k alikvotnej časti vráteného stabilizačného príspevku vypočíta zamestnávateľ ako rozdiel medzi sumou zrazeného a odvedeného preddavku na daň zamestnanca za mesiac december 2022 a sumou nanovo vypočítaného preddavku na daň za mesiac december 2022 (t. j. za mesiac, v ktorom bol stabilizačný príspevok v plnej sume zúčtovaný) z upravenej zdaniteľnej mzdy, pri ktorej v úhrne zdaniteľných príjmov bude zahrnutá len časť stabilizačného príspevku, na ktorú má zamestnanec nárok do posledného dňa dodržania dohodnutých podmienok.

Sumu zrazených a odvedených preddavkov na daň, vzťahujúcu sa k alikvotnej časti vráteného príspevku si zamestnávateľ vysporiada so správcom dane prostredníctvom podaného prehľadu tak, že v mesiaci vrátenia časti stabilizačného príspevku zníži odvod preddavkov na daň (resp. pri najbližšom termíne na odvod preddavkov na daň) o sumu preddavkov na daň vzťahujúcu sa k alikvotnej časti vráteného príspevku, pričom túto sumu uvedie na r. 3, v I. časti prehľadu.

Zamestnávateľ nemá povinnosť za predchádzajúce obdobie podávať opravné prehľady.

Vzhľadom na to, že MPSVaR neuvádza spôsob naloženia so zúčtovanou a vrátenou alikvotnou daňou zo závislej činnosti, ktorú si zamestnávateľ žiada prostredníctvom tlačiva Prehľadu od daňového úradu, neuvádzame postup účtovania dane. Pokiaľ zamestnávateľ nárokovánú alikvotnú časť dane zo závislej činnosti odvedol ministerstvu práce, postupuje sa pri účtovaní tak, ako je uvedené v časti „Poskytnutie dotácie na stabilizačné príspevky zdravotníckych zamestnancov“ tohto metodického usmernenia.

Informácie k poskytnutiu jednorazovej dotácie na stabilizáciu zamestnancov sociálnych služieb, ako aj odpovede na často kladené otázky sú uvedené na webovom sídle Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

<https://www.employment.gov.sk/sk/ministerstvo/poskytovanie-dotacii/dotacia-stabilizacny-prispevok/>

Dátum: 21.11.2023

Vypracoval: Ing. Jana Hvojníková
vedúca oddelenia legislatívy účtovníctva verejnej správy
tel.: 02/59 58 32 36

Schválil: Ing. Ladislav Zakhar, PhD
generálny riaditeľ sekcie štátneho výkazníctva
tel.: 02/59 58 32 37

Kontakt na metodickú podporu: cpu@datacentrum.sk